

Lovforslag nr. L 141. Fremsat den 10. januar 2001 af kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen)

Forslag

til

lov om ændring af ophavsretsloven

(Digital eksemplarfremstilling til personlig brug, aftalelicens m.v.)

§ 1

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 706 af 29. september 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 2, nr. 3, ændres »form eller« til: »form.«.

2. § 12, stk. 2, nr. 4, ophæves og i stedet indsættes:

»4) fremstille eksemplarer i digital form af databaser, når eksemplarfremstillingen sker på grundlag af en gengivelse af databasen i digital form, eller

5) fremstille enkelte eksemplarer i digital form af andre værker, medmindre det udelukkende sker til personlig brug for fremstilleren eller dennes husstand.«

3. § 39, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Administrationen og kontrollen, herunder opkrævningen, udøves af en fællesorganisation, som repræsenterer en væsentlig del af ophavsmænd, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere, herunder fremstillere af grammofoonplader m.v. og fotografer, hvis værker, præstationer m.v. anvendes i Danmark. Organisationen skal godkendes af kulturministeren. Ministeren kan forlange at få meddelt alle oplysninger om opkrævningen, forvaltningen og fordelingen af vederlaget.«

4. § 50 affattes således:

»§ 50. Aftalelicens efter §§ 13 og 14, § 17, stk. 5, § 23, stk. 2, og §§ 30 og 35 kan påberåbes af brugere, der har indgået en aftale om den på-

gældende værksudnyttelse med en organisation, som omfatter en væsentlig del af ophavsmænd til en bestemt art af værker, der anvendes i Danmark. Aftalelicensen giver brugeren ret til at udnytte andre værker af samme art, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen.

Stk. 2. Aftalelicensen giver kun brugeren ret til at benytte de ikke-repræsenterede ophavsmænds værker på den måde og på de vilkår, som følger af den indgåede aftale med organisationen og af de i stk. 1 nævnte bestemmelser.

Stk. 3. Rettighedshaverorganisationer, som indgår aftaler af den i stk. 1 nævnte karakter, skal godkendes af kulturministeren. Der kan kun godkendes én organisation inden for hver værksart. Ministeren kan bestemme, at en godkendt organisation på nærmere angivne områder skal være en fællesorganisation, som omfatter flere organisationer, der opfylder kravene efter stk. 1.«

5. I § 65, stk. 4, § 66, stk. 2, § 67, stk. 2, § 69, stk. 3, og § 70, stk. 3, ændres »§ 12, stk. 1 og stk. 2, nr. 4,« til: »§ 12, stk. 1 og stk. 2, nr. 5,«.

6. Efter § 75 indsættes:

»§ 75 a. Erhvervs-mæssig virksomhed, hvorved en repræsentant for indehaveren af ophavsretten eller en kontraktmæssig indehaver af denne ret indgår aftaler om offentlig fremførelse af et musikværk, der er beskyttet efter denne lov, skal godkendes af kulturministeren. Ministeren kan fastsætte nærmere vilkår for godkendelsen.

Aftaler indgået i strid med 1. og 2. pkt. er ugyldige.

Stk. 2. Stiller en organisation m.v., der er godkendt i henhold til stk. 1, urimelige vilkår for at meddele tilladelse til offentlig fremførelse af musikværker, kan Ophavsretslicensnævnet på begæring fastsætte vilkårene for fremførelsen. § 47, stk. 1, 2. og 3. pkt., finder tilsvarende anvendelse.«

7. § 82, *stk. 2.*, ophæves.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. For aftaler indgået før lovens ikrafttræden finder de hidtil gældende bestemmelser i ophavsretslovens § 50, jf. §§ 13 og 14, § 17, stk. 5, § 23, stk. 2, og §§ 30 og 35, fortsat anvendelse.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den gældende ophavsretslov er fra 1995, hvor loven undergik en generel revision og modernisering. Loven er senest blevet ændret ved lov nr. 407 af 26. juni 1998 (FT 1997-98, 2. samling, s. 532, 1127, 1798, A s. 995, 1033, B s. 55 og 178). Ved denne lovændring gennemførtes Europa-Parlamentet og Rådets direktiv nr. 96/9/EF af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser (herefter: databasedirektivet). Endvidere blev der gennemført nye bestemmelser om digital eksemplarfremsstilling inden for undervisningsområdet, om gengivelse af kunstværker i alment oplysende fremstillinger og om eksemplarfremsstilling i forbindelse med sagsbehandling inden for offentlige myndigheder m.v.

Loven foreligger i sin nuværende skikkelse som lovbekendtgørelse nr. 706 af 29. september 1998.

Inden for EU har der siden 1997 været forhandlinger vedrørende et direktivforslag om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationsssamfundet, KOM (97) 628, (herefter: direktivforslaget om ophavsret i informationsssamfundet). Forhandlingerne forventes afsluttet i løbet af 2001. Der er tale om et omfattende forslag, som må forventes at give anledning til et betydeligt antal ændringer i den danske ophavsretslov. Ændringerne vil særligt vedrøre det digitale område, hvor direktivforslaget indeholder nye bestemmelser om tilrådighedsstillelse via Internettet, brug af tekniske beskyttelsesforanstaltninger (kopispæringer og lign.) samt forslag om en udtømmende undtagelsesregulering og kompensationsordninger til fordel for rettighedshaverne.

Ophavsretslvgivningen er præget af et nært nordisk samarbejde. De mange lovændringer, som vil være påkrævet efter en vedtagelse af det nævnte direktiv, herunder spørgsmålet om behovet for eventuelle nye aftalelicenser på det digitale område, vil derfor nødvendiggøre indgående drøftelse med de andre nordiske lande.

På denne baggrund har lovforslaget et begrænset sigte, der kun omfatter 4 spørgsmål:

- En begrænset liberalisering af forbudet mod digital kopiering til privat brug, således at det bliver muligt at foretage digital kopiering til personligt brug inden for en husstand (nr. 2).
- Ophævelse af nationalitetskravet i ophavsretslovens § 39, stk. 3, om båndafgift og § 50 om aftalelicens (nr. 3 og 4).
- Omlægning af det ministerielle tilsyn med KODA's tariffer, således at denne funktion i fremtiden varetages af Ophavsretslicensnævnet (nr. 6).
- Ophævelse af ransagningsbestemmelsen i ophavsretslovens § 82, stk. 2 (nr. 7).

2. Hovedpunkter i lovforslaget

2.1 Digital eksemplarfremsstilling til privat brug (nr. 2).

Siden 1995 har der efter ophavsretslovens § 12, stk. 2, nr. 4, eksisteret et totalt forbud mod at foretage digital eksemplarfremsstilling af værker i digital form til privat brug.

Efterhånden som privatpersoners brug af Internettet og andre digitale medier er blevet en del af hverdagen, har der vist sig at være et behov for at overveje en opblødning af det digitale kopieringsforbud, således at det f.eks. bliver muligt til privat brug at brænde sin egen cd til brug i bilen eller sommerhuset, foretage optagelser fra kommende digitale radio- og fjernsynsudsendelser og foretage kopiering fra Internettet.

Det foreslås derfor under nr. 2, at det skal være muligt at foretage en begrænset digital kopiering til personligt brug inden for en husstand.

Kulturministeriet har overvejet, om forbudet mod digital kopiering helt burde ophæves, således at adgangen til at foretage digital privatkopiering bringes på linie med de gældende regler om analog kopiering. Dette ville betyde, at der kom til at gælde en vidtgående adgang til digital kopiering, der udover kopiering til rent personlig brug også ville omfatte kopiering inden for lukkede klubber og studiekredse, kopiering i

arbejdsforhold samt i forbindelse med undervisning. Efter en samlet afvejning af de under lovforberedelsen fremførte synspunkter finder ministeriet, at det vil være for vidtgående at gennemføre en fuldstændig ligstilling mellem digital og analog kopiering.

Forslaget indebærer ikke nogen ændringer i de forbud mod digital privatkopiering, der som følge af Rådets direktiv nr. 91/250/EØF af 14. maj 1991 om retlig beskyttelse af edb-programmer (herefter: edb-programdirektivet) og databasedirektivet fra 1996 efter ophavsretslovens § 12 gælder for edb-programmer og databaser.

2.2. Nationalitetskravet i lovens aftalelicensordninger (nr. 4).

Der stilles under nr. 4 forslag om en omlægning af de almindelige betingelser for indgåelse af aftalelicens i lovens § 50.

Efter den gældende lovs § 50, stk. 1, kan der på en række nærmere angivne områder ske en værksudnyttelse, hvis der indgås aftale med en organisation, som repræsenterer en væsentlig del af danske ophavsmænd til en bestemt art af værker. Aftalelicensen indebærer, at en bruger, som har indgået aftale med en organisation, der omfatter en væsentlig del af danske ophavsmænd til en bestemt art af værker, efter loven får ret til at udnytte andre værker af samme art, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen, herunder udenlandske ophavsmænd.

Der har fra Europa-Kommissionens side været rejst tvivl om, hvorvidt det er i overensstemmelse med EU-retten, at der i ophavsretslovens § 50 er indbygget et nationalitetskrav. Efter § 50, stk. 1, kræves det, at en aftale, der efter loven skal have aftalelicensudløsende virkning i forhold til udenforstående rettighedshavere, skal være indgået af en organisation, som omfatter en væsentlig del af danske rettighedshavere. Regeringen har for at undgå den usikkerhed omkring funktionen af aftalelicenssystemet, som for såvel brugere som rettighedshavere ville kunne følge af en sag ved EF-Domstolen, over for Kommissionen givet tilsagn om at søge aftalelicensbestemmelsen i § 50, stk. 1, ændret, således at ordet »danske« erstattes med et nationalitetsneutralt kriterium. For samtidig at bevare klarhed over, hvilke organisationer der herefter i fremtiden vil kunne indgå aftaler med aftalelicensvirkning, foreslås det, at de aftalesluttende organisationer generelt undergives en godkendelsesordning.

2.3. Omlægning af det ministerielle tilsyn med KODA's tariffer (nr. 6).

Efter den for KODA gældende koncessionsordning, jf. lovens § 50, stk. 4, skal Kulturministeriet godkende enhver tarif, som selskabet anvender over for brugere af beskyttet musik. Den ministerielle godkendelsesordning er stærkt historisk betinget og kan ikke længere siges at være tidssvarende. Det foreslås derfor under nr. 6 at lade den offentlige kontrol med KODA's tariffer overgå til det uafhængige Ophavsretslicensnævn, som allerede i dag varetager kontrollen med de afgifter, som Gramex på vegne af udøven- den kunstnere og fremstillere af lydoptagelser opkræver for udsendelse i radio og fjernsyn og anden offentlig musikfremførelse.

3. Særligt om båndafgift m.v.

I forbindelse med overvejelserne om en ophævelse af forbudet mod digital eksemplar fremstilling til privat brug har en række rettighedshaverorganisationer fremsat ønske om, at der foretages en grundlæggende ændring af den gældende blankbåndordning. Organisationerne foreslår, at afgiftsordningen for optagemedier (bånd m.v.) suppleres med en afgift på alt apparatur, der kan bruges til at optage og kopiere beskyttede værker som f.eks. cd-brændere, mp3-afspillere og minidisc-optagere.

Den gældende afgiftsordning for optagemedier blev indført i ophavsretsloven i 1992. Reglerne indebærer, at den, der erhvervsmæssigt fremstiller eller indfører lyd- eller videobånd eller andre indretninger, hvorpå lyd eller billeder kan optages, skal betale et vederlag til rettighedshaverne. Vederlagsordningen omfatter lyd- og videobånd m.v., som kan anvendes til privatkopiering og gælder kun for værker, som er udsendt i radio eller fjernsyn, eller som er udgivet på fonogram, film, videogram eller lign. Vederlaget er udtømmende fastlagt i selve loven som en afgift pr. minut spilletid, idet der gælder forskellige afgifter for lydbånd og videobånd. Som eksempel kan det nævnes, at der i dag skal betales henholdsvis 4,69 kr. for et 90 minutters lydbånd og 17,33 kr. for et 240 minutters videobånd. Den nuværende ordning omfatter kun optagemedier såsom bånd, discs og lign., ikke optageudstyr. Opkrævning og fordeling af vederlag varetages i praksis af Copy-Dan, Foreningen Båndkopi.

Afgiften på bånd m.v. indbragte i perioden 1993-1999 følgende beløb:

1993: 8,4 mio. kr.

1994: 54,7 mio. kr.

1995: 59,7 mio. kr.

1996: 76,0 mio. kr.

1997: 64,3 mio. kr.

1998: 67,1 mio. kr.

1999: 43,5 mio. kr.

Rettighedshaverne har anført, at den gældende båndafgiftsordning ikke længere er tidssvarende. Der er behov for en tilpasning af ordningen til den digitale udvikling. I de senere år er vederlaget faldet betydeligt, således at vederlaget i 1999 kun udgør ca. 43 mio. kr. Dette kan efter rettighedshavernes opfattelse tilskrives den teknologiske udvikling samt ændrede forbrugsmønstre. Rettighedshaverne foreslår på denne baggrund, at der gennemføres en gennemgribende ændring af båndafgiftsordningen. Afgiftsordningen bør i fremtiden ikke alene omfatte alle former for optagemedier såvel analoge som digitale, men også alle former for optage- og kopieringsapparatur. Forslaget omfatter også pc-harddisks, men rettighedshaverne har tilkendegivet, at de ikke vil opkræve vederlag for almindelige pc'er, før der er høstet erfaringer med administrationen af vederlagsordningen på det øvrige optage- og kopieringsapparatur. Det foreslås endelig, at vederlagssatserne for de forskellige typer af lagringsmedier og apparatur i fremtiden skal aftales direkte mellem kunstnerne og importørerne/distributørerne. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne om vederlagets størrelse, skal spørgsmålet kunne indbringes for Ophavsretslicensnævnet, som træffer den endelige administrative afgørelse.

Kulturministeriet må være enig i, at der på baggrund af udviklingen på det digitale område er behov for at overveje indførelse af apparaturafgifter. Det er vigtigt, at der sikres de skabende og udøvende kunstnere, hvis værker og præstationer udgør en væsentlig del af indholdet i de nye medier, en rimelig økonomisk kompensation for den omfattende brug af deres frembringelser, som bl.a. sker via Internettet.

På den baggrund agter Kulturministeriet at nedsætte en teknisk arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Kulturministeriet, Skatteministeriet og Forskningsministeriet og med inddragelse af synspunkter fra berørte organisationer. Arbejdsgruppen får til opgave at undersøge behovet og de praktiske muligheder samt fordele og ulemper ved en gennemførelse af apparaturafgifter i Danmark. Arbejdsgruppen skal i den forbindelse belyse retsstillingen og afgiftssituationen i andre lande, ligesom arbejdsgruppen bør være opmærksom på det kommende EF-direktiv om ophavsret i informationssamfundet.

Direktivforslaget om ophavsret i informationssamfundet er endnu ikke vedtaget og skal i løbet af 2000/2001 til anden behandling i Europa-Parlamentet. Forslaget indeholder en hjemmel til, at der i nati-

onal lovgivning kan gennemføres en undtagelse om eksemplar fremstilling til privat brug, hvad enten eksemplar fremstillingen sker i analog eller digital form. Samtidig skal rettighedshaverne have en ret til en rimelig kompensation. Forslaget indeholder også bestemmelser om retlig beskyttelse af tekniske beskyttelsesforanstaltninger i form af kopispæringer m.v., hvis anvendelse kan få betydning for udformningen af eventuelle kompensationsordninger. I det omfang rettighedshaverne anvender kopispæringer og lign. vil de selv have mulighed for at sikre, at der betales et direkte vederlag for eksemplar fremstilling, f.eks. over Internettet.

I dag findes der inden for EU apparaturafgifter i Belgien, Grækenland, Italien, Portugal, Tyskland og Spanien. Apparaturafgifterne i disse lande vedrører imidlertid stort set kun analogt kopieringsudstyr såsom fotokopieringsapparatur og analogt optageapparatur for lyd- og billedoptagelser.

Tyskland synes at være det eneste land, hvor man for øjeblikket overvejer afgifter på alle former for digitalt kopieringsudstyr. Efter det for Kulturministeriet oplyste har den tyske regering i juni 2000 afgivet en redegørelse til Forbundsdagen, hvori der lægges op til, at der ved en ændring af den tyske ophavsretslov gennemføres en afgift på alt digitalt kopieringsudstyr. Det vil bl.a. betyde afgifter på computerharddisks, printere, mp3-afspillere, modems og ISDN-anlæg.

4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke direkte økonomiske eller personalemæssige konsekvenser for staten, amtskommunerne eller kommunerne. De indirekte økonomiske konsekvenser, som måtte følge af aftaler, som indgås på grundlag af ophavsretslovgivningen, og omfanget af den brug af beskyttede værker, som sådanne aftaler måtte lede til, kan der efter sagens natur ikke gives nogen oplysning om.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Med hensyn til økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet må forslaget i det hele anses som neutralt.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Der har fra Europa-Kommissionens side været rejst tvivl om, hvorvidt det er i overensstemmelse med EU-

retten, at der i ophavsretslovens § 50 er indbygget et nationalitetskrav. Efter § 50, stk. 1, kræves det, at en aftale, der efter loven skal have aftalelicensudløsende virkning i forhold til udenforstående rettighedshavere, skal være indgået af en organisation, som omfatter en væsentlig del af danske rettighedshavere. Regeringen har for at undgå den usikkerhed omkring funktionen af aftalelicenssystemet, som for såvel brugere som rettighedshavere ville kunne følge af en sag ved EF-Domstolen, over for Kommissionen givet tilsagn om

at søge aftalelicensbestemmelsen i § 50, stk. 1, ændret, således at ordet »danske« erstattes med et nationalitetsneutralt kriterium.

8. Høring

Lovforslaget er baseret på et departementalt lovudkast, som har været til høring hos en bred kreds af organisationer og institutioner. Der er modtaget ca. 80 høringssvar, som er afspejlet i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

9. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser	Negative konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget om aftalelicens m.v. indebærer, at ophavsretslovens aftalelicenssystem justeres i overensstemmelse med synspunkter fremsat af Europa-Kommissionen.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget er af teknisk karakter og skal ses på baggrund af forslaget under nr. 2, hvorefter der stilles forslag om en liberalisering af forbudet mod digital kopiering til privat brug i den gældende lovs § 12, stk. 2, nr. 4. Der henvises til ændringsforslag nr. 2 samt bemærkningerne hertil.

Til nr. 2

Til § 12, stk. 2, nr. 4

Forslaget til § 12, stk. 2, nr. 4, vedrørende forbud mod privat eksemplar fremstilling i digital form af databaser i digital form svarer til gældende ret, som har sin baggrund i en tilsvarende bestemmelse i database-direktivet fra 1996. Ved en »database« forstås »en samling af værker, data eller andet selvstændigt materiale, der er struktureret systematisk eller metodisk og kan konsulteres individuelt ved brug af elektronisk

udstyr eller på anden måde«. Det vil således fortsat ikke være tilladt til privat brug at fremstille digitale eksemplarer af databaser, hvad enten databasen fremtræder som et fysisk eksemplar, f.eks. et multimedieværk, eller som en elektronisk base med online adgang.

Til § 12, stk. 2, nr. 5

Forslaget har til formål at åbne mulighed for, at der uden samtykke fra ophavsmanden til personlig brug inden for husstanden kan fremstilles enkelte eksemplarer i digital form af offentliggjorte værker.

Efter den gældende lovs § 12, stk. 2, nr. 4, er det ikke tilladt til privat brug at fremstille eksemplarer af værker i digital form, når eksemplar fremstillingen sker på grundlag af en gengivelse af værket i digitaliseret form.

Forbudet blev gennemført i 1995 med den begrundelse, at den digitale teknologi indebar så betydelige og aktuelle muligheder for hurtig reproduktion i høj kvalitet også af andre typer af værker end edb-programmer, at det forekom rimeligt at udvide bestem-

melsen om forbud mod at kopiere edb-programmer til privat brug, som blev gennemført allerede i 1989, til at omfatte alle typer af værker i digitaliseret form, herunder f.eks. musik og film på cd'er og dvd'er.

Efter Kulturministeriets opfattelse må kopieringsforbudet siges at have haft en vis præventiv effekt. Der synes at være skabt en øget opmærksomhed omkring de potentielle skadevirkninger for rettighedshaverne ved digital eksemplar fremstilling. Det må imidlertid erkendes, at den teknologiske udvikling har betydet, at forbudet på en række punkter har vist sig ikke længere at være hensigtsmæssigt. Anvendelsen af digitale medier er nu udbredt til andre områder end eksemplar fremstilling af fastformsprodukter som cd'er, cd-rom'er og lign. Bestemmelsen indebærer i sin nuværende form, at der kan opstå en utilsigtet retlig usikkerhed omkring den almindelige private brug af Internettet, ligesom privatpersoners optagelser på digitale medier af kommende digitale radio- og fjernsynsudsendelser med henblik på tidsforskudt brug ikke vil være tilladt. Der er derfor behov for at tilpasse lovgivningen til den teknologiske udvikling og finde en løsning, der giver adgang til at udnytte de nye teknologiske muligheder med henblik på privat eksemplar fremstilling.

Ministeriet har på denne baggrund overvejet, om forbudet mod digital kopiering helt burde ophæves, således at adgangen til at foretage digital privatkopiering bringes på linie med de gældende regler om analog kopiering. Dette ville betyde, at der kom til at gælde en vidtgående adgang til digital kopiering, der udover kopiering til rent personlig brug også ville omfatte kopiering inden for lukkede klubber og studiekredse, kopiering i arbejdsforhold samt i forbindelse med undervisning.

Værker i digital form er særdeles sårbare over for kopiering, idet der meget hurtigt kan fremstilles mange eksemplarer uden mærkbare kvalitetstab. Det vil endvidere kunne have væsentlige skadevirkninger for rettighedshaverne, hvis det blev muligt at distribuere værker i digital form, f.eks. musikfiler og film, til venner og bekendte via e-mail.

Et forslag om, at adgangen til at fremstille digitale eksemplarer begrænses til personlig brug inden for husstanden, har under høringen fået støtte fra Copy-Dan, Båndkopi, Dansk Artist Forbund, Danske Billedautorer, Danske Dramatikeres Forbund, Danske Dagblades Forening, Danske Filminstruktører, Danske Jazz Beat & Folkemusik Autorer (DJFBA), Danske Populære Autorer, Danske Skønlitterære Forfattere, Dansk Forfatterforening, Dansk Journalistforbund, Dansk Komponist Forening, Dansk Musiker Forbund,

Dansk Skuespillerforbund, Film- og TV-Arbejderforeningen, Fællesrådet for Udøvende Kunstnere, Foreningen af danske Videogramdistributører, Filmret og IFPI Danmark, KODA & NCB, Landsorganisationen i Danmark (LO), Multi Medie Foreningen, Samrådet for Ophavsret, Scandinavian TV Organisations against Piracy Denmark (STOP) og Statens Musik Råd.

Audio/Video-Leverandørforeningen, Biblioteksstyrelsen, Blankmedieimportørers Afgiftsorganisation, Danmarks Radio, Dansk Dataforening, Det Kongelige Bibliotek, Forbrugerrådet, Kommunernes Skolebiblioteksforening, Lægemedelindustriforeningen, Statens Museum for Kunst, Statsbiblioteket i Århus, Tele Danmark og TV 2 har ønsket, at der kommer til at gælde de samme regler for analog og digital eksemplar fremstilling til privat brug.

Dansk Musikforlæggerforening og Den danske Forlæggerforening anfører, at der ikke på nuværende tidspunkt bør ske en lempelse af forbudet mod privat digital kopiering, men at man bør afvente resultatet af forhandlingerne om direktivforslaget om ophavsretten i informationsområdet.

Dansk Fagpresse har udtalt sig imod, at forbudet mod digital kopiering til privat brug ophæves.

Efter en samlet afvejning af de fremførte synspunkter finder Kulturministeriet, at det vil være for vidtgående at gennemføre en fuldstændig ligestilling mellem digital og analog kopiering.

I overensstemmelse hermed foreslås det, at der i en ny § 12, stk. 2, nr. 5, kun gives adgang til at fremstille digitale eksemplarer til personlig brug inden for husstanden.

Forslaget indebærer, at der kun gives adgang til kopiering af tekst, musik og billeder m.v. i digital form til personlig brug f.eks. med henblik på optagelse af radio- og tv-udsendelser til tidsforskudt brug, kopiering af en musik-cd til bilen, til sommerhuset eller til en walkman, kopiering til en opsamlings-cd og kopiering til en pc med henblik på elektronisk afvikling inden for husstanden. Derimod vil det ikke være tilladt at fremstille digitale eksemplarer, der bruges uden for den enkelte husstand, f.eks. kopiering til bekendte og skolekammerater. Det vil heller ikke være tilladt for køberen af et digitalt leveret musikværk at videresende musikværket via e-mail til venner og bekendte. Kopiering til personlig brug omfatter endvidere ikke kopiering som led i arbejde eller undervisning.

Det følger af ophavsretslovens § 12, stk. 2, nr. 3, som har sin baggrund i en tilsvarende bestemmelse i edb-programdirektivet fra 1991, at det uanset forslaget til § 12, stk. 2, nr. 5, fortsat vil være forbudt at

fremstille eksemplarer af edb-programmer i digitaliseret form. Ved »edb-programmer« forstås »en række instruktioner eller oplysninger, fikseret i en hvilken som helst form eller på et hvilket som helst medium, som tilsigter direkte eller indirekte at bringe en data-mat til at angive, udføre eller opnå en bestemt funktion, opgave eller et bestemt resultat.« Det vil således fortsat ikke vil være tilladt at kopiere edb-programmer som f.eks. styresystemer til computere, styre- og søgeprogrammer i databaser og multimedieværker, tekstbehandlingsprogrammer og computer- og konsolspil. Det vil heller ikke være tilladt at kopiere eksempelvis et litterært værk i digital form, såfremt dette også indeholder et edb-program, som styrer afviklingen af det litterære værk.

Med udtrykket »husstand« præciseres det, at de digitale kopier kun må anvendes inden for en fysisk persons privatsfære. Hvad der nærmere skal anses for omfattet af begrebet »husstand« må afgøres ved en konkret bedømmelse, hvor der bl.a. bør lægges vægt på, om der er tale om bofællesskaber med fælles husholdning og andre momenter, der måtte pege på en i dagligdagen personlig forbundet personkreds. Når det drejer sig om kollegier, sociale institutioner og lign., er det afgørende, at kopieringen ikke foretages til brug for institutionen som sådan.

Digital eksemplar fremstilling, der sker som led i arbejdsforhold, f.eks. i forbindelse med undervisning, advokatvirksomhed og lign., samt digital eksemplar fremstilling til intern brug i institutioner, erhvervsvirksomheder m.v., er ikke omfattet af forslaget. For så vidt angår analog kopiering er kopieringsbehovet i sådanne situationer i vid udstrækning dækket ved kopieringsaftaler (aftalelicenser) med ophavsmændene, f.eks. i form af aftaler om fotokopiering i undervisningsvirksomhed og i erhvervsvirksomheder m.v., jf. ophavsretslovens §§ 13 og 14. På undervisningsområdet er der efter bestemmelsen i ophavsretslovens § 13 også mulighed for at indgå aftaler med aftalelicensvirkning om digital eksemplar fremstilling. Aftalelicensordningen i § 14 om erhvervsvirksomheder omfatter imidlertid ikke digital eksemplar fremstilling, og der findes derfor ikke i den gældende lovgivning en måde, hvorpå erhvervsvirksomheder, institutioner m.v. centralt kan erhverve rettigheder til digital eksemplar fremstilling til intern brug. Kulturministeriet har overvejet, om bestemmelsen i ophavsretslovens § 14, som foreslået af blandt andre Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Finansrådet og Samrådet for Ophavsret, bør udvides til også at omfatte digital eksemplar fremstilling. Ministeriet finder det imidlertid rigtigst at udskyde en endelig stillingtagen til

spørgsmålet, indtil EF-direktivet om ophavsret i informationssamfundet skal gennemføres i dansk ret.

Det bemærkes, at der ikke i forbindelse med liberaliseringen af forbudet mod digital kopiering til privat brug stilles forslag om ændring af bestemmelsen i ophavsretslovens § 36, stk. 3. Det betyder, at der fortsat er mulighed for, at den, der har ret til at benytte et værk i digitaliseret form, som styres af et edb-program, kan fremstille nødvendige brugs- og sikkerhedseksemplarer. Bestemmelsen gælder både for fysiske personer og erhvervsvirksomheder, institutioner m.v.

Adgangen til at fremstille eksemplarer i digital form til personlig brug inden for husstanden gælder, uanset om kopieringen sker på grundlag af et analogt eller digitalt forlæg. Sker eksemplarfremstillingen i analog form, f.eks. ved papirudprintning fra et værk i digital form, er forholdet omfattet af de almindelige regler i ophavsretslovens § 12, stk. 1, om eksemplarfremstilling til privat brug.

Den digitale kopiering må udelukkende ske til personlig brug for fremstilleren eller dennes husstand. Det betyder, at de fremstillede eksemplarer ikke fysisk må spredes uden for husstandssfæren, ligesom eksemplarerne heller ikke må videresendes til venner og bekendte via e-mail og lign.

Det bemærkes, at der ved en eksemplarfremstilling til personlig brug kun må benyttes medhjælp af personer, som tilhører den pågældende husstand.

Det har endelig været overvejet, om der på det digitale område bør fikseres et bestemt begrænset antal kopier, som det er lovligt at fremstille. I den gældende lovs § 12, stk. 1, er det præciseret, at der kun må fremstilles enkelte eksemplarer til privat brug. Kulturministeriet finder ikke, at det vil være hensigtsmæssigt med angivelse af et bestemt antal eksemplarer. Spørgsmålet om, hvor mange kopier, der må fremstilles uden aftale med rettighedshaverne, må bero på en konkret bedømmelse af værkets karakter, herunder graden af værkets sårbarhed over for kopiering. En særlig iagttagelse af sårbarhedskriteriet for så vidt angår de digitale værker bør efter ministeriets opfattelse lede til, at der i de enkelte konkrete tilfælde på det digitale område må være tale om et meget begrænset antal eksemplarer.

Til nr. 3

Efter den gældende lovs § 39, stk. 3, varetages administrationen og opkrævningen af blankbåndsvederlaget af én godkendt fællesorganisation, som repræsenterer en væsentlig del af danske ophavsmænd, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere, herunder

fremstillere af gramfonplader m.v. Det foreslås, at bestemmelsen om opkrævningsorganisationen på blankbåndsområdet, affattes på en sådan måde, at ordet »danske« ikke optræder som en betingelse for organisationens godkendelse. Det afgørende vil efter forslaget være, om organisationen repræsenterer en væsentlig del af ophavsmænd til en bestemt art af værker, der anvendes i Danmark. Forslaget skal ses i sammenhæng med det under nr. 4 stillede forslag, hvorefter ordet »danske« rettighedshavere efter Europa-Kommissionens opfattelse ikke er foreneligt med reglerne i EU-retten. Der henvises til bemærkningerne nedenfor under nr. 4.

Til nr. 4

Til stk. 1.

Forslaget har til formål at sikre, at der ikke kan rejses tvivl om, hvorvidt ophavsretslovens aftalelicenssystem kan anses at være foreneligt med EU-retten.

Efter den gældende lovs § 50, stk. 1, kan der på en række nærmere angivne områder ske en værksudnyttelse, hvis der indgås aftale med en organisation, som repræsenterer en væsentlig del af danske ophavsmænd til en bestemt art af værker. Aftalelicensen indebærer, at en bruger, som har indgået aftale med en organisation, der omfatter en væsentlig del af danske ophavsmænd til en bestemt art af værker, efter loven får ret til at udnytte andre værker af samme art, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen, herunder udenlandske ophavsmænd.

Aftalelicenssystemet er en nordisk retskonstruktion, som har eksisteret i de nordiske ophavsretslove siden 1961. Aftalelicensen har vist sig at være et velegnet instrument til at sikre ophavsmændenes rettigheder i forbindelse med masseudnyttelse af deres værker, f.eks. på fotokopieringsområdet og kabelspredningsområdet, samtidig med at den tilgodeser brugerne ønsker om den lettest mulige adgang til at udnytte beskyttede værker.

I ophavsretsloven findes der for tiden aftalelicenser inden for seks udnyttelsesområder. Det drejer sig om eksemplarfremsstilling inden for undervisningsvirksomhed (§ 13), eksemplarfremsstilling inden for erhvervsvirksomhed m.v. (§ 14), optagelse af radio- og fjernsynsudsendelser til brug for syns- og hørehandicappede (§ 17, stk. 5), gengivelse af kunstværker i alment oplysende fremstillinger (§ 23, stk. 2), udsendelse i radio og fjernsyn (§ 30), samt kabelvidere-spredning af radio- og fjernsynsudsendelser (§ 35).

Aftalelicensen har i de senere år fået en stigende betydning inden for ophavsretten, da den har vist sig at være en hensigtsmæssig måde at erhverve rettigheder

på i organiseret form. Denne retskonstruktion vil antagelig også i fremtiden blive anvendt som løsningsmodel inden for andre områder, hvor brugerne ellers skulle indhente samtykke til at udnytte værker m.v. fra et ubestemt antal individuelle rettighedshavere.

Europa-Kommissionen har i 1999 på baggrund af en klage rejst kritik mod aftalelicensen for kabelvidere-spredning af radio- og fjernsynsudsendelser i lovens § 35, jf. § 50. Kommissionen har givet udtryk for, at kravet om, at rettighedshaverorganisationer - for at kunne blive godkendt til at indgå aftaler om kabelvidere-spredning af radio- og fjernsynsudsendelser efter ophavsretslovens § 35 - skal repræsentere en væsentlig del af *danske* rettighedshavere, ikke er i overensstemmelse med EU-reglerne om forbud mod diskrimination på grundlag af nationalitet og fri udveksling af tjenesteydelser.

Regeringen har for at undgå den usikkerhed omkring funktionen af aftalelicenssystemet, som for såvel brugere som rettighedshavere ville kunne følge af en sag ved EF-Domstolen, over for Kommissionen givet tilsagn om at søge aftalelicensbestemmelsen i § 50, stk. 1, ændret, således at ordet »danske« i overensstemmelse med Kommissionens ønsker erstattes med et nationalitetsneutralt kriterium.

På denne baggrund stilles der forslag om, at § 50, stk. 1, affattes på en sådan måde, at ordet »danske« ikke optræder som en betingelse for aftalelicensens anvendelse. Det afgørende vil efter forslaget være, om den aftalesluttende organisation repræsenterer en væsentlig del af ophavsmænd til en bestemt art af værker, der anvendes i Danmark.

Kulturministeriet har overvejet, om udeladelsen af tilknytningskriteriet om dansk nationalitet kun skulle have virkning for kabelaftalelicensen og ikke for de øvrige aftalelicensbestemmelser, der er angivet i § 50, stk. 1. Selv om Kommissionens kritik er specifikt rettet mod aftalelicensordningen på kabelområdet, har den betydning for aftalelicenssystemet som helhed, og ministeriet finder ikke, at det vil være holdbart at opstille forskellige grundbetingelser for anvendelsen af de enkelte aftalelicensbestemmelser.

Det følger af aftalelicensens struktur, at der kun kan være én organisation på hvert enkelt værksområde. I modsat fald ville der kunne eksistere flere aftaler med virkning for udnyttelsen af det samme værk, ligesom det ville være uklart, hvilken organisation de udenforstående rettighedshavere skulle rette deres krav mod. For samtidig at bevare klarhed over, hvilke organisationer der i fremtiden vil kunne indgå aftaler med aftalelicensvirkning, foreslås det, at de aftalesluttende organisationer undergives en godkendelsesordning.

Der henvises til forslaget til stk. 3 nedenfor samt bemærkningerne hertil.

Forslaget har under høringen i almindelighed fået støtte fra Dansk Dataforening og Danske Dagblades Forening.

Danmarks Radio og TV 2 har noteret sig begrundelsen for en omlægning af aftalelicensordningen og kan i den forbindelse tilslutte sig forslaget om, at rettighedshaverorganisationer, der indgår aftale med aftalelicensvirkning, skal godkendes af Kulturministeriet.

Copy-Dan, Kabel-TV, Dansk Artist Forbund, Dansk Forfatterforening, Dansk Musiker Forbund, Danske Jazz Beat & Folkemusik Autorer (DJFBA), Foreningen af danske Videogramdistributører, Filmmret og IFPI Danmark, KODA og Samrådet for Ophavsret har udtrykt forståelse for forslaget, men udtrykker samtidig en vis bekymring over, at der på grund af krav fra Europa-Kommissionen ikke længere kan opstilles en betingelse om, at de aftalesluttende organisationer skal repræsentere en væsentlig del af danske rettighedshavere.

Konkurrencestyrelsen har anført, at ophævelsen af nationalitetskriteriet udgør en liberalisering, der vil kunne medvirke til at øge konkurrencen om den bedst og billigst mulige administration af ophavsrettighederne.

Til stk. 2

Forslaget svarer til den gældende lovs § 50, stk. 2. Bestemmelsen indebærer, at aftalelicensen kun giver brugeren ret til at benytte udenforstående ophavsmænds værker på de vilkår, som følger af den indgåede aftale med organisationen og af de i stk. 1 nævnte bestemmelser.

Til stk. 3

Forslaget til stk. 3 tilsigter at gennemføre en generel godkendelsesordning for alle rettighedshaverorganisationer, der med hjemmel i lovens § 50, stk. 1, ønsker at indgå aftaler med aftalelicensvirkning.

Efter den gældende lov er godkendelsesordningen begrænset til de organisationer, der ønsker at gøre rettighedskrav gældende for kabelviderespredning af radio- og fjernsynsudsendelser. Kravet om godkendelse blev indført i 1996 i forbindelse med omlægningen fra tvangslicens til aftalelicens. Baggrunden var, at det blev anset for nødvendigt at have en vis offentlig kontrol med rettighedsorganisationer på kabelområdet for at sikre, at organisationerne indgik de nødvendige samarbejdsaftaler. Såfremt dette ikke måtte lykkes, har kulturministeren mulighed for at bestemme, at en godkendt organisation for så vidt angår bestemte typer

af programspredning skal være en fællesorganisation, som omfatter flere grupper af rettighedshavere.

På områder, hvor der i dag ikke gælder en godkendelsesordning, er det overladt til brugeren at afgøre, om den rettighedshaverorganisation, som man indgår aftale med, repræsenterer en væsentlig del af danske ophavsmænd til en bestemt art af værker. Bestrider en udenforstående rettighedshaver, at en indgået aftale har aftalelicensvirkning, afgøres dette spørgsmål af domstolene.

Den i forslaget til stk. 1 foreslåede ophævelse af tilknytningskriteriet om dansk nationalitet betyder, at det vil kunne være forbundet med betydelige vanskeligheder for den enkelte bruger at afgøre, om en aftale indgået med en bestemt organisation har aftalelicensvirkning. Som følge heraf, har Kulturministeriet fundet det nødvendigt at stille forslag om, at der indføres en generel offentlig kontrol med samtlige rettighedshaverorganisationer, som indgår aftaler med aftalelicensvirkning på bestemte områder. En manglende offentlig kontrol vil efter ministeriets opfattelse medføre retsusikkerhed, hvilket vil være til gene for såvel brugere som rettighedshavere.

I overensstemmelse hermed foreslås det, at rettighedshaverorganisationer, som indgår aftaler med aftalelicensvirkning skal godkendes af kulturministeren. Godkendelse er en forudsætning for, at aftalerne også får virkning i forhold til udenforstående rettighedshavere, herunder udenlandske rettighedshavere.

Det afgørende for, om en organisation kan godkendes til at kunne indgå aftaler med aftalelicensvirkning inden for et bestemt område, bør efter Kulturministeriets opfattelse være, at organisationen efter en samlet konkret bedømmelse kan siges at omfatte en væsentlig del af ophavsmændene til en bestemt art af værker, der anvendes i Danmark. Ved bedømmelsen bør der efter ministeriets opfattelse lægges vægt på en række forskellige faktorer såsom antallet af rettighedshavere og værker m.v., som organisationen repræsenterer, organisationens mulighed for efter dens vedtægter internt at kunne forpligte sine medlemmer samt organisationens forankring i eksisterende organisationer. Det bør også tillægges betydning, om en organisation er fast indarbejdet inden for et givent forvaltningsområde, og om organisationen har den fornødne administrative kapacitet til at varetage opkrævning og udlodning til de enkelte rettighedshavere på forsvarlig vis. Det kan i den forbindelse være af betydning, om organisationen har lokalt markedskendskab og erfaring med indgåelse af licensaftaler i Danmark, og om den pågældende organisation i forvejen administrerer kollektive licensaftaler med brugere i Danmark på andre områder

end det aftalelicensområde, som godkendelsen angår. Organisationens mulighed for at etablere gensidighedsaftaler med udlandet vil tillige kunne indgå i vurderingen. Særligt inden for kabelspredningsområdet må der fortsat lægges vægt på, at der mellem en fællesorganisation og andre relevante organisationer indgås de nødvendige interne samarbejdsaftaler.

Bortset fra de nævnte kriterier må det i almindelighed påses, at organisationens vedtægter er i overensstemmelse med ophavsretsloven og andre almindelige retsregler, herunder om der i vedtægterne er indbygget mindretalsgarantier. I en fællesorganisation bør der efter vedtægterne være mulighed for afgørelse af interne tvister ved voldgift.

Det følger af aftalelicensens natur, at der kun vil kunne godkendes én organisation inden for hver værksart. Såfremt flere organisationer inden for samme art af værker blev godkendt til at indgå aftaler med aftalelicensudløsende effekt, ville det for brugeren stå uklart, hvilken af organisationerne der skulle sluttes aftale med for at kunne anvende samtlige værker inden for samme værksart. Hertil kommer, at det ville volde de udenforstående rettighedshavere betydelige vanskeligheder at afgøre, hvilken organisation, de skulle rette deres vederlagskrav mod. Aftaler, som indgås af ikke-godkendte organisationer, vil være gyldige i forhold til medlemmer, som organisationen efter fuldmagter eller interne vedtægter kan forpligte, men vil ikke være gyldige i den forstand, at aftalerne vil have aftalelicensudløsende virkning i forhold til rettighedshavere, som ikke repræsenteres af organisationen. Nogen særlig bestemmelse herom i selve lovtæksten skønnes på baggrund af erfaringerne på kabelspredningsområdet ikke nødvendig.

Forslaget om indførelse af en ministeriel godkendelsesordning har under høringen fået støtte fra Copy-Dan, Kabel-TV, Danmarks Radio, Foreningen af danske Videogramdistributører, Filmret og IFPI Danmark, Samrådet for Ophavsret og TV 2.

Dansk Musiker Forbund har foreslået, at godkendelsesmyndigheden henlægges til Ophavsretslicensnævnet.

Den danske Forlæggerforening har udtalt sig imod en godkendelsesordning, hvorefter der kun kan godkendes én rettighedshaverorganisation inden for hver værkskategori.

Kulturministeriet vil efter forslaget til stk. 3 kunne bestemme, at en godkendt organisation på nærmere angivne områder skal være en fællesorganisation, som omfatter flere organisationer af rettighedshavere, der opfylder kravene efter forslaget til stk. 1. Forslaget har til formål at sikre, at Copy-Dan's nuværende sek-

torer inden for f.eks. undervisningskopiering, erhvervskopiering og kabel-tv i det væsentlige kan danne udgangspunkt for ministeriets godkendelse af de organisationer, som efter omlægningen skal være berettigede til at slutte aftaler med aftalelicensvirkning. Dette er af stor betydning for såvel rettighedshavere som brugere, da praktiske hensyn fortsat taler for, at det så vidt muligt bør være muligt at klarere samtlige rettigheder gennem én fællesorganisation. Ministeriet finder det i den forbindelse nødvendigt at præcisere, at en godkendt fællesorganisation alene kan bestå af organisationer, ikke af enkeltstående rettighedshavere.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 50, stk. 4, som er grundlaget for KODA's koncenssionsordning, foreslås ophævet. Bestemmelsen foreslås i uændret form overført til en ny § 75 a, idet der samtidig stilles forslag om, at KODA's tariffer undergives nævnskompetence. Der henvises til forslaget under nr. 6 samt bemærkningerne hertil.

Til nr. 5

Forslaget er af teknisk karakter. Det foreslås, at henvisningen til § 12, stk. 2, nr. 4, om forbud mod digital eksemplarfremsstilling til privat brug ændres til § 12, stk. 2, nr. 5. Dette er en konsekvens af, at bestemmelsen i § 12, stk. 2, nr. 4, foreslås ændret, således at det bliver muligt for fysiske personer at fremstille eksemplarer i digital form til personlig brug. Forslaget indebærer, at det også i forhold til udøvende kunstnere, fremstillere af lyd- og billedoptagelser, radio- og fjernsynsforetagender og fremstillere af fotografiske billeder vil være tilladt at fremstille enkelte eksemplarer i digital form udelukkende til personlig brug inden for husstanden. Der henvises til ændringsforslag nr. 2 samt bemærkningerne hertil.

Til nr. 6

Bestemmelsen i § 75 a, stk. 1, svarer til den gældende lovs § 50, stk. 4, der fik sin nuværende formulering ved lov nr. 1207 af 27. december 1996. Bestemmelsen, der udgør grundlaget for KODA's koncession (bevilling), foreslås af lovsystematiske grunde flyttet fra lovens kapitel 2 til dens kapitel 6.

Der foreslås ingen indholdsmæssige ændringer vedrørende selve koncessionsordningen. Kulturministeriet må fortsat være af den opfattelse, at et vist offentligt tilsyn med KODA's indre virksomhed er nødvendigt, eftersom KODA i praksis indtager en monopolstilling.

Der er imidlertid ét element i koncessionsordningen, som efter ministeriets opfattelse bør ændres. I dag er det et vilkår i KODA's koncession, at KODA's tariffer skal godkendes af Kulturministeriet. Tarifferne er det vederlag, musikbrugere skal betale for at an-

vende KODA's repertoire ved offentlig fremførelse af beskyttet musik. Ordningen indebærer, at alle tariffer – såvel aftalte som generelle tariffer – skal forelægges til godkendelse i ministeriet.

Den gældende godkendelsesordning er stærkt historisk betinget. Det kan efter ministeriets opfattelse ikke længere anses for tidssvarende, at et ministerium varetager tarifgodkendelser af den nævnte art.

Det foreslås derfor at lade den offentlige kontrol med KODA's tariffer overgå til det uafhængige Ophavsretslicensnævn, som allerede i dag varetager kontrollen med de afgifter, som Gramex på vegne af udøvende kunstnere og fremstillere af lydoptagelser opkræver for udsendelse i radio og fjernsyn og anden offentlig fremførelse.

Det er ministeriets opfattelse, at nævnet har vist sig at udgøre et nyttigt organ til en hurtig og kvalificeret afgørelse af visse ophavsretlige tvistigheder, som ellers kunne have verseret for domstolene i årevis. Der er derfor efter ministeriets opfattelse også grundlag for at antage, at nævnet på tilfredsstillende måde vil kunne overtage opgaven med at føre tilsyn med KODA's tariffer. I forvejen er en ikke uvæsentlig del af KODA's opkrævningsområde, nemlig kabelvidereledning, undergivet nævnets kompetence, jf. lovens § 48, stk. 1.

Nævnet består af tre medlemmer: En højesteretsdommer og to andre sagkyndige medlemmer. Nævnets virksomhed er reguleret i bekendtgørelse nr. 762 af 2. oktober 1997.

Efter forslaget til § 75 a, stk. 2, skal nævnet anlægge en rimelighedsvurdering ved afgørelsen af, om der foreligger et misbrug af eneretten i tilfælde, hvor KODA stiller urimelige vilkår for at meddele tilladelse til offentlig fremførelse af musikværker. Rimelighedsbedømmelsen bør foretages ud fra en samlet vurdering af den konkrete sags omstændigheder, idet der ved afgørelsen blandt andet bør lægges vægt på almene samfundsmæssige hensyn samt konkurrenceretlige hensyn, herunder princippet om ikke-diskriminering.

Det vil antagelig hyppigst være musikbrugere, som er utilfredse med KODA's tariffer, der vil indlede en klagesag med hjemmel i § 75 a, stk. 2. Også KODA har imidlertid søgsmålskompetence. I overensstemmelse med nævnets praksis vil KODA som en form for anerkendelsessøgsmål have mulighed for at indklage musikbrugere for nævnet med krav om nævnets godkendelse af bestemte vilkår.

Nævnets kompetence i henhold til § 75 a, stk. 2, bliver – ligesom tilfældet er med den gældende godkendelsesordning – alene fremførelsesrettigheder. Selv om KODA på nogle områder skulle licensiere fremf-

relsesrettigheder sammen med andre rettigheder, f.eks. rettigheder til eksemplarfremsstilling, hvilket kunne være tilfældet vedrørende Internet, vil nævnet udelukkende kunne tage stilling til den del af en tarif, der relaterer sig til fremførelsesrettighederne.

Bortset fra at nævnet i særlige tilfælde kan fastsætte vilkårene for offentlig musikfremførelse, indebærer den foreslåede ordning – ligesom den gældende godkendelsesordning – ikke noget indgreb i komponisternes eneret efter lovens § 2 til at give samtykke til offentlig musikfremførelse.

I forbindelse med ikrafttræden af nærværende lovændring vil KODA's koncession blive ændret, således at det gældende vilkår om Kulturministeriets tarifgodkendelse udgår. I perioden herefter vil KODA fortsat kunne basere sin opkrævningsvirksomhed på de hidtil godkendte tariffer, indtil nævnet i konkrete afgørelser måtte have truffet beslutning om en ændring af disse.

Det følger af henvisningen i § 75 a, stk. 2, 2. pkt., til § 47, stk. 1, 2. pkt., at nævnets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, herunder Kulturministeriet. Parterne i sager for Ophavsretslicensnævnet har derimod mulighed for at indbringe nævnets afgørelser for domstolene.

Henvisningen til § 47, stk. 1, 3. pkt., i forslaget til § 75 a, stk. 2, 2. pkt., indebærer, at bestemmelserne i ovennævnte bekendtgørelse om Ophavsretslicensnævnet, også vil komme til at gælde § 75 a-sager.

Under høringen har KODA og Danmarks Radio kunnet tilslutte sig forslaget om nævnskompetence på dette område.

Til nr. 7

Efter den gældende lovs § 82, stk. 2, sker ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser i ophavsretsloven i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf. Denne formulering, der blev gennemført ved den store revision af ophavsretsloven i 1995, følger retsplejelovens ordlyd på daværende tidspunkt. Herefter kunne der ske ransagning, når sagen angik en forbydelse, der efter loven kunne medføre frihedsstraf.

Formuleringen af § 82, stk. 2, har givet anledning til en del tvivl – særlig efter at retsplejeloven i 1997 er blevet ændret – således at der nu kun kan foretages ransagning i sager, der er undergivet offentlig påtale. I lyset heraf finder Kulturministeriet, at det vil være mest hensigtsmæssigt at ophæve bestemmelsen, således at ransagning i sager om overtrædelse af ophavsretsloven sker i overensstemmelse med de almindelige betingelser i retsplejeloven. Herefter vil der fortsat

kunne foretages ransagning i de ophavsretlige sager, der omfattes af § 76, stk. 2, eller § 77, stk. 2, idet disse sager som de eneste i ophavsretsloven kan påtales af det offentlige, jf. § 82, stk. 1.

Til § 2

Til stk. 1

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til stk. 2

Det foreslås, at de hidtid gældende bestemmelser i ophavsretslovens § 50, jf. §§ 13 og 14, § 17, stk. 5, § 23, stk. 2, §§ 30 og 35, fortsat finder anvendelse på aftaler, der er indgået før lovens ikrafttræden.

Baggrunden for forslaget er, at der ikke skal kunne skabes tvivl om aftalelicensvirkningen af gældende

aftaler. Der er på en række vigtige udnyttelsesområder, bl.a. med hensyn til kabelviderespredning af radio- og fjernsynsudsendelser, indgået aftaler på grundlag af den gældende retstilstand. Såvel rettighedshavere som brugere har indrettet sig i overensstemmelse med disse aftaler. Det vil efter Kulturministeriets opfattelse kunne få alvorlige følger, hvis gyligheden og aftalelicensvirkningerne af gældende aftaler på en række brugerområder kunne bestrides.

Til § 3

Da dette lovforslag kan siges at have konsekvenser på områder, der er dækket af hjemmestyreordningerne på Færøerne og i Grønland, finder Kulturministeriet det rigtigst, at en ikrafttræden på Færøerne og i Grønland først bør ske efter forhandlinger med de færøske og grønlandske myndigheder.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 12. Af et offentliggjort værk må enhver fremstille eller lade fremstille enkelte eksemplarer til sin private brug. Sådanne eksemplarer må ikke udnyttes på anden måde.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 giver ikke ret til at

- 1) opføre et bygningsværk,
- 2) fremstille et eksemplar af et kunstværk ved afstøbning, ved aftryk fra original plade eller stok eller på nogen anden måde, som indebærer, at eksemplaret kan opfattes som en original,
- 3) fremstille eksemplarer af edb-programmer i digitaliseret form eller
- 4) fremstille eksemplarer i digital form af andre værker, når eksemplar fremstillingen sker på grundlag af en gengivelse af værket i digitaliseret form.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 giver ikke ret til at benytte fremmed medhjælp ved eksemplar fremstillingen, når der er tale om

- 1) musikværker,
- 2) filmværker,
- 3) værker af brugskunst eller
- 4) kunstværker, såfremt eksemplar fremstillingen har form af en kunstnerisk gengivelse.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 1 giver ikke brugeren ret til ved eksemplar fremstilling af musikværker og filmværker at anvende teknisk udstyr, der er stillet til rådighed for almenheden på biblioteker, i forretningslokaler eller på andre offentligt tilgængelige steder.

Lovforslaget

§ 1

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 706 af 29. september 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 2, nr. 3, ændres »form eller« til: »form,«.

2. § 12, stk. 2, nr. 4, ophæves og i stedet indsættes:

»4) fremstille eksemplarer i digital form af databaser, når eksemplar fremstillingen sker på grundlag af en gengivelse af databasen i digital form, eller

5) fremstille enkelte eksemplarer i digital form af andre værker, medmindre det udelukkende sker til personlig brug for fremstilleren eller dennes husstand.«

Gældende formulering

§ 39. Den, der erhvervsmæssigt fremstiller eller indfører lyd- eller videobånd eller andre indretninger, hvorpå lyd eller billeder kan optages, skal betale vederlag til ophavsmændene til de i stk. 2 nævnte værker.

Stk. 2. Vederlaget skal betales for bånd m.v., der er egnet til fremstilling af eksemplarer til privat brug, og kun for værker, som er udsendt i radio eller fjernsyn, eller som er udgivet på fonogram, film, videogram eller lignende.

Stk. 3. Administrationen og kontrollen, herunder opkrævningen, udøves af en fællesorganisation, som repræsenterer en væsentlig del af danske ophavsmænd, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere, herunder fremstillere af gramfonoplader m.v. og fotografer, og som af kulturministeren er godkendt hertil. Ministeren kan forlange at få meddelt alle oplysninger om opkrævningen, forvaltningen og fordelingen af vederlaget.

Stk. 4. Organisationen fastsætter retningslinjer for udbetalingen af vederlaget til de berettigede, så fordelingen i videst muligt omfang sker i overensstemmelse med den kopiering, som finder sted. En tredjedel af det årlige beløb til udbetaling skal dog anvendes til støtte af formål, der er fælles for ophavsmændene m.fl. inden for de grupper, som repræsenteres af organisationen, jf. stk. 3.

§ 50. Aftalelicens efter §§ 13 og 14, § 17, stk. 5, § 23, stk. 2, §§ 30 og 35 kan påberåbes af brugere, der har indgået en aftale om den pågældende værksudnyttelse med en organisation, som omfatter en væsentlig del af danske ophavsmænd til en bestemt art af værker. Aftalelicensen giver brugeren ret til at udnytte andre værker af samme art, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen.

Stk. 2. Aftalelicensen giver kun brugeren ret til at benytte de ikke-repræsenterede ophavsmænds værker på den måde og på de vilkår, som følger af den indgæede aftale med organisationen og af de i stk. 1 nævnte bestemmelser.

Lovforslaget

3. § 39, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Administrationen og kontrollen, herunder opkrævningen, udøves af en fællesorganisation, som repræsenterer en væsentlig del af ophavsmænd, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere, herunder fremstillere af gramfonoplader m.v. og fotografer, hvis værker, præstationer m.v. anvendes i Danmark. Organisationen skal godkendes af kulturministeren. Ministeren kan forlange at få meddelt alle oplysninger om opkrævningen, forvaltningen og fordelingen af vederlaget.«

4. § 50 affattes således:

»§ 50. Aftalelicens efter §§ 13 og 14, § 17, stk. 5, § 23, stk. 2, og §§ 30 og 35 kan påberåbes af brugere, der har indgået en aftale om den pågældende værksudnyttelse med en organisation, som omfatter en væsentlig del af ophavsmænd til en bestemt art af værker, der anvendes i Danmark. Aftalelicensen giver brugeren ret til at udnytte andre værker af samme art, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen.

Stk. 2. Aftalelicensen giver kun brugeren ret til at benytte de ikke-repræsenterede ophavsmænds værker på den måde og på de vilkår, som følger af den indgæede aftale med organisationen og af de i stk. 1 nævnte bestemmelser.

Bilag til f. t. l. vedr. ophavsretsloven

Gældende formulering

Stk. 3. Rettighedsorganisationer, som indgår aftaler om samtidig og uændret videreudsendelse af radio- eller fjernsynsudsendelser af den i § 35 nævnte karakter, skal godkendes af kulturministeren. Ministeren kan bestemme, at en godkendt organisation på nærmere angivne områder skal være en fællesorganisation, som omfatter flere grupper af rettighedshavere. Aftaler indgået i strid med 1. og 2. pkt. er ugyldige.

...

§ 65. En udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk må ikke uden kunstnerens samtykke

- 1) optages på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive den, eller
- 2) gøres tilgængelig for almenheden.

Stk. 2. Er fremførelsen optaget som anført i stk. 1, nr. 1, må den ikke uden den udøvende kunstners samtykke overføres til anden indretning, der kan gengive den, eller gøres tilgængelig for almenheden, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da fremførelsen fandt sted. Hvis en optagelse af en fremførelse udgives eller offentliggøres inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt der er det første.

Stk. 3. En aftale mellem en udøvende kunstner og en filmproducent om at medvirke ved indspilningen af en film indebærer, at den udøvende kunstner i mangel af modstående aftale formodes at have overdraget sin ret til udlejning af filmen til producenten.

Stk. 4. Bestemmelserne i § 2, stk. 3, §§ 3 og 11, § 12, stk. 1 og stk. 2, nr. 4, § 12, stk. 3, nr. 1, og § 12, stk. 4, §§ 13, 15 og 16, § 17, stk. 1-3 og 5, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, §§ 21, 22, 25, 27, 28, 31 og 33-35, § 36, stk. 3, §§ 39-47, 49-57, § 58 a samt §§ 61 og 62 finder tilsvarende anvendelse på udøvende kunstneres fremførelser og optagelser heraf. Bestemmelsen i § 19, stk. 1, finder kun anvendelse på en optagelse efter stk. 1 og 2, når denne for første gang er solgt eller på anden måde overdraget af rettighedshaveren eller med dennes samtykke inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Lovforslaget

Stk. 3. Rettighedshaverorganisationer, som indgår aftaler af den i stk. 1 nævnte karakter, skal godkendes af kulturministeren. Der kan kun godkendes én organisation inden for hver værksart. Ministeren kan bestemme, at en godkendt organisation på nærmere angivne områder skal være en fællesorganisation, som omfatter flere organisationer, der opfylder kravene efter stk. 1.«

5. I § 65, stk. 4, § 66, stk. 2, § 67, stk. 2, § 69, stk. 3, og § 70, stk. 3, ændres »§ 12, stk. 1 og stk. 2, nr. 4,« til: »§ 12, stk. 1 og stk. 2, nr. 5,«.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 5. Uanset bestemmelserne i stk. 1 kan Det Kongelige Teater lade teatrets festforestillinger eller forestillinger i anledning af officielle besøg udsende af Danmarks Radio eller TV 2 i radio eller fjernsyn.

§ 66. Lydoptagelser må ikke uden fremstillernes samtykke eftergøres eller gøres tilgængelige for almenheden, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da optagelsen fandt sted. Hvis en lydoptagelse udgives eller offentliggøres inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt der er det første. Som eftergørelse betragtes også det forhold, at en optagelse overføres fra én optagelse til en anden.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 2, stk. 3, § 11, stk. 2, § 12, stk. 1 og stk. 2, nr. 4, § 12, stk. 3, nr. 1, § 12, stk. 4, §§ 13, 15 og 16, § 17, stk. 1-3 og 5, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, §§ 21, 22, 25, 27, 28, 31, 33, 34, § 36, stk. 3, §§ 39-47 samt §§ 49-52 finder tilsvarende anvendelse på lydoptagelser. Bestemmelsen i § 19, stk. 1, finder kun anvendelse på en optagelse efter stk. 1, når denne for første gang er solgt eller på anden måde overdraget af rettighedshaveren eller med dennes samtykke inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må lydoptagelser, som udsendes trådløst i radio eller fjernsyn, videreudsendes over kabelanlæg og videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, når dette sker uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen finder sted.

§ 67. Billedoptagelser må ikke uden fremstillernes samtykke eftergøres eller gøres tilgængelige for almenheden, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da optagelsen fandt sted. Hvis en billedoptagelse udgives eller offentliggøres inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt der er det første. Som eftergørelse betragtes også det forhold, at en optagelse overføres fra én optagelse til en anden.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 2. Bestemmelserne i § 2, stk. 3, § 11, stk. 2, § 12, stk. 1 og stk. 2, nr. 4, § 12, stk. 3, nr. 2, § 12, stk. 4, §§ 13, 15 og 16, § 17, stk. 1, 3 og 5, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, § 21, stk. 3, §§ 22, 25, 27, 28 og 31-34, § 36, stk. 3, § 47 samt §§ 49-52 finder tilsvarende anvendelse på billedoptagelser. Bestemmelsen i § 19, stk. 1, finder kun anvendelse på en optagelse efter stk. 1, når denne for første gang er solgt eller på anden måde overdraget af rettighedshaveren eller med dennes samtykke inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må billedoptagelser, som udsendes trådløst i fjernsyn, videreudsendes over kabelanlæg og videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, når dette sker uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen finder sted.

§ 69. En radio- eller fjernsynsudsendelse må ikke uden radio- eller fjernsynsforetagendets samtykke udsendes af andre eller på anden måde fremføres offentligt. Udsendelsen må heller ikke uden samtykke affotograferes eller optages på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive den.

Stk. 2. Er en udsendelse affotograferet eller optaget som anført i stk. 1, må den ikke uden foretagendets samtykke overføres til anden indretning, der kan gengive den, eller spredes til almenheden, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da udsendelsen fandt sted.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 11, stk. 2, § 12, stk. 1 og stk. 2, nr. 4, § 15, § 17, stk. 1-3, § 19, stk. 1 og 2, §§ 21, 22 og 25, § 27, stk. 1 og 3, §§ 28, 31, 32, 33 og § 36, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse på radio- og fjernsynsudsendelser. Bestemmelsen i § 19, stk. 1, finder kun anvendelse på de i stk. 2 nævnte udsendelser, når disse for første gang er solgt eller på anden måde overdraget af rettighedshaveren eller med dennes samtykke inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

§ 70. Den, som fremstiller et fotografisk billede (fotografen), har eneret til at råde over billedet ved at fremstille eksemplarer af det og ved at gøre det tilgængeligt for almenheden.

Stk. 2. Retten til et fotografisk billede varer, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da billedet blev fremstillet.

Gældende formulering

Lovforslaget

Stk. 3. Bestemmelserne i § 2, stk. 2 og 3, §§ 3, 7, 9 og 11, § 12, stk. 1 og stk. 2, nr. 4, §§ 13-16, § 17, stk. 1, 3 og 5, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, §§ 20, 21 og 23, § 24, stk. 1 og 2, §§ 25, 27, 28, 30, 31, 33-35, § 36, stk. 3, §§ 39-47, 49-58 og §§ 60-62 finder tilsvarende anvendelse på fotografiske billeder. Er et fotografisk billede genstand for ophavsret efter § 1, kan denne også gøres gældende.

§ 50.

...
Stk. 4. Erhvervsmæssig virksomhed, hvorved en repræsentant for indehaveren af ophavsretten eller en kontraktmæssig indehaver af denne ret indgår aftaler om offentlig fremførelse af et musikværk, der er beskyttet efter denne lov, skal godkendes af kulturministeren. Ministeren kan fastsætte nærmere vilkår for godkendelsen. Aftaler indgået i strid med 1. og 2. pkt. er ugyldige.

§ 82. Overtrædelser, som omfattes af § 76, stk. 2, eller § 77, stk. 2, påtales af det offentlige, når den forurettede begærer det.

Stk. 2. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser i denne lov sker i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.

6. Efter § 75 indsættes:

»§75 a. Erhvervsmæssig virksomhed, hvorved en repræsentant for indehaveren af ophavsretten eller en kontraktmæssig indehaver af denne ret indgår aftaler om offentlig fremførelse af et musikværk, der er beskyttet efter denne lov, skal godkendes af kulturministeren. Ministeren kan fastsætte nærmere vilkår for godkendelsen. Aftaler indgået i strid med 1. og 2. pkt. er ugyldige.

Stk. 2. Stiller en organisation m.v., der er godkendt i henhold til stk. 1, urimelige vilkår for at meddele tilladelse til offentlig fremførelse af musikværker, kan Ophavsretslicensnævnet på begæring fastsætte vilkårene for fremførelsen. § 47, stk. 1, 2. og 3. pkt., finder tilsvarende anvendelse.«

7. § 82, stk. 2, ophæves.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. For aftaler indgået før lovens ikrafttræden finder de hidtil gældende bestemmelser i ophavsretslovens § 50, jf. §§ 13 og 14, § 17, stk. 5, § 23, stk. 2, og §§ 30 og 35, fortsat anvendelse.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Til lovforslag nr. L 141. Skriftlig fremsættelse (10. januar 2000)

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven. (Digital eksemplarfremsættelse til personlig brug, aftalelicens m.v.):

(Lovforslag nr. L 141).

Inden for EU foregår der for tiden forhandlinger vedrørende et omfattende direktiv om ophavsretten i informationssamfundet. Forhandlingerne forventes afsluttet i løbet af 2001. Det kommende direktiv må forventes at give anledning til et betydeligt antal ændringer i den danske ophavsretslov. Ændringerne vil særligt vedrøre det digitale område, hvor direktivet indeholder en række nye bestemmelser.

På denne baggrund har lovforslaget et begrænset sigte og omfatter kun fire spørgsmål.

Det første spørgsmål vedrører muligheden for at foretage digital kopiering til privat brug.

Siden 1995 har der i ophavsretsloven været et totalt forbud mod at foretage digital eksemplarfremsættelse af værker i digital form til privat brug.

Efterhånden som privatpersoners brug af Internettet og andre digitale medier er blevet en del af hverdagen, har der vist sig at være et behov for en opblødning af det digitale kopieringsforbud, således at det f.eks. bliver muligt til privat brug at brænde sin egen cd til brug i bilen eller sommerhuset, foretage optagelser fra kommende digitale radio- og fjernsynsudsendelser og foretage kopiering fra Internettet. Det foreslås derfor, at det skal være muligt at foretage digital kopiering til personlig brug inden for en husstand.

I forbindelse med den foreslåede lempelse af forbudet mod digital eksemplarfremsættelse til privat brug har en række rettighedshaverorganisationer fremsat ønske om, at den gældende afgiftsordning for optagedier (bånd m.v.) sup-

pleres med en afgift på alt apparatur, der kan bruges til at optage og kopiere beskyttede værker som f.eks. cd-brændere, mp3-afspillere og minidisc-optagere.

Jeg er enig i, at det er vigtigt, at der sikres de skabende og udøvende kunstnere en rimelig økonomisk kompensation for den omfattende brug af deres frembringelser, som sker via Internettet. Der er imidlertid behov for at få foretaget en tilbundsående analyse blandt andet af forholdene i andre lande, før der eventuelt tages initiativ til indførelse af ophavsretlige afgifter på apparatur. Jeg agter på denne baggrund at nedsætte en teknisk arbejdsgruppe, som får til opgave at undersøge behovet og de praktiske muligheder for gennemførelse af apparaturafgifter i Danmark. Arbejdsgruppen skal som led i sit arbejde undersøge retsstillingen og afgiftssituationen i vore nabolande og inddrage synspunkter fra alle berørte parter.

For det andet foreslår jeg, at der sker en omlægning af de almindelige betingelser for indgåelse af aftaler, der efter loven skal have aftalelicensvirkning.

Aftalelicensen indebærer, at en bruger ved at indgå aftale med en organisation, som omfatter en væsentlig del af danske ophavsmænd til en bestemt art af værker, efter loven får ret til at udnytte andre værker af samme art, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen.

Der har fra Europa-Kommissionens side været rejst tvivl om, hvorvidt det er i overensstemmelse med EU-retten, at der i de gældende bestemmelser om aftalelicens i ophavsretsloven stilles krav om, at den aftalesluttende organisation skal repræsentere en væsentlig del af danske rettighedshavere. Regeringen har for at undgå den usikkerhed omkring funktionen af aftalelicenssystemet, som for såvel brugere som rettighedshavere ville kunne følge af en sag ved EF-Dom-

stolen, fundet det nødvendigt at søge loven ændret, således at ordet "danske" erstattes med et nationalitetsneutralt kriterium. For samtidig at bevare klarhed over, hvilke organisationer der herefter i fremtiden vil kunne indgå aftaler med aftalelicensvirkning, foreslås det, at de aftale-sluttende organisationer generelt undergives en godkendelsesordning.

Et tredje element i lovforslaget er, at den offentlige kontrol med KODA's tariffer og andre vilkår foreslås henlagt til det uafhængige Ophavsretslicensnævn. KODA er en koncessioneret virksomhed, som forvalter komponisternes rettigheder til offentlig musikfremførelse. Efter den gældende ordning skal alle KODA's tariffer forelægges Kulturministeriet til godkendelse. Ordningen er stærkt historisk betinget og kan ikke længere anses for tidssvarende. Jeg foreslår derfor, at den offentlige kontrol med KODA's tariffer overgår til Ophavsretslicensnævnet, som

allerede i dag varetager kontrollen med de afgifter, som Gramex på vegne af udøvende kunstnere og pladeproducenter opkræver for udsendelse i radio og fjernsyn og anden offentlig fremførelse.

For det fjerde foreslår jeg endelig, at ransagningsbestemmelsen i ophavsretslovens § 82, stk. 2 ophæves. Formuleringen af bestemmelsen har givet anledning til en del tvivl - særlig efter at retsplejeloven i 1997 er blevet ændret - således at der nu kun kan foretages ransagning i sager, der er undergivet offentlig påtale. På den baggrund foreslås det, at bestemmelsen ophæves, således at ransagning i sager om overtrædelse af ophavsretsloven sker i overensstemmelse med de almindelige betingelser i retsplejeloven.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, anbefaler jeg forslaget til Folketingets velvillige behandling.